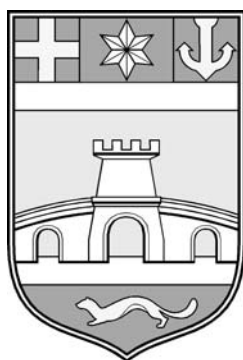

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O
PRIPREMAMA ZA PROLJETNU
SJETVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*
- *HGK Županijska komora Osijek*

Osijek, ožujka 2013.

INFORMACIJA O PRIPREMAMA ZA PROLJETNU SJETVU NA PODRUČJU OSJEČKO- BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Osnovni zadatak suvremene poljoprivredne proizvodnje je postizanje visokih i kvalitetnih prinosa gajenih biljaka. Time, s jedne strane, poljoprivredni proizvođač ostvaruje rentabilnu proizvodnju i dobar dohodak, a s druge strane to pridonosi povećanju ukupnog fonda hrane koja sve više postaje strategijska sirovina današnjeg svijeta.

Područje Osječko-baranjske županije predstavlja jedno od najintenzivnijih područja biljne poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj. Prema podacima iz publikacije (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine) Republika Hrvatska ima 1.216.000 ha poljoprivrednih površina, a Osječko-baranjska županija 212.013 ha poljoprivrednih površina.

Uvidom u podatke o strukturi poljoprivrednog zemljišta s cjelokupnog područja Osječko-baranjske županije objavljenih u statističkom izvješću Ureda za statistiku (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine, str. 24), razvidno je kako je ukupna poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije 212.013 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	201.705 ha
Voćnjaka	3.564 ha
Vinograda	2.083 ha
Livada	2.641 ha
Pašnjaka	2.020 ha.

Od 212.013 hektara poljoprivrednih površina u Osječko-baranjskoj županiji u privatnom vlasništvu nalazi se 141.440 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	133.208 ha
Voćnjaka	3.177 ha
Vinograda	675 ha
Livada	2.617 ha
Pašnjaci	1.763 ha.

1. PREGLED PLANA SJETVE PO KULTURAMA

Sjetva pripada među najvažnije agrotehničke mjere u biljnoj proizvodnji. Greške koje se naprave u sjetvi su nenadoknadive i kasnije se ne mogu ispraviti. Prilikom sjetve treba obratiti pozornost na izbor sorte, kvalitetu sjemena, vrijeme, način i dubinu sjetve, količinu sjemena za sjetvu i sklop.

Na poljima Osječko-baranjske županije procjenjuje se da će se proljetna sjetva obaviti na 126.200 ha.

S obzirom na dosadašnju strukturu proljetne sjetve u Osječko-baranjskoj županiji i prema uvjetima koji trenutno vladaju na tržištu planira se sjetva merkantilnog kukuruza na 75.000 ha ili 59,4%, suncokreta na 12.000 ha ili 9,5%, šećerne repe 12.000 ha ili 9,5%, soje na 16.000 ha ili 12,7%, sjemenskog kukuruza na 4.000 ha ili 3,2%, jare žitarice 3.000 ha ili 2,4%, dok će ostali usjevi biti zasijani u manjem postotku (povrće, duhan, krumpir, aromatično bilje).

U tablici 1. prikazana je procjena strukture proljetne sjetve po kulturama na poljima Osječko-baranjske županije u 2013. godini.

Tablica 1. Procjena strukture proljetne sjetve po kulturama u 2013. godini

Kultura	Plan sjetve (ha)	% u sjetvi
Kukuruz merkantilni	75.000	59,4
Kukuruz sjemenski	4.000	3,2
Šećerna repa	12.000	9,5
Soja	16.000	12,7
Suncokret	12.000	9,5
Jare žitarice	3.000	2,4
Povrće	2.000	1,6
Ostale kulture	1.700	1,3
Krmno bilje novo	500	0,4
UKUPNO	126.200	100

Izvor podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

2. OČEKIVANA PROIZVODNJA NAJZASTUPLJENIJIH USJEVA U PROLJETNOJ SJETVI 2013. GODINE U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

S obzirom na površine koje se planiraju zasijati u proljetnoj sjetvi 2013. godine na području Osječko-baranjske županije, može se očekivati sljedeća proizvodnja važnijih kultura pod pretpostavkom da će sljedeća vegetativna godina biti klimatsko edafski prosječna, uz primjenu potrebnih agrotehničkih mjera.

Tablica 2. Očekivana proizvodnja najzastupljenijih usjeva u proljetnoj sjetvi 2013. godine

Kultura	Zasijane površine (ha)	Prosiečni prinos (t/ha)	Ukupno (t)
Kukuruz merkantilni	75.000	8,5	637.500
Šećerna repa	12.000	50,0	600.000
Suncokret	12.000	2,8	33.600
Soja	16.000	3,0	48.000

Izvor podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Uz planirani prinos od 8,5 t/ha planira se proizvesti 637.500 tona kukuruza. Osim kukuruza koji je najviše zastupljen, planira se proizvesti 600.000 tona šećerne repe, 33.600 tona suncokreta i 48.000 tona soje.

3. MATERIJALNE PRETPOSTAVKE ZA REALIZACIJU PROLJETNE SJETVE

3.1. Tržište sjemena

Proizvođači i dorađivači sjemena s našeg područja i drugih dijelova Republike Hrvatske, kao i uvoznici unatoč loših vremenskih uvjeta (dugotrajna suša i visoke temperature zraka) koji su vladali tijekom prošle proizvodne godine osigurali su za potrebe domaćeg tržišta dovoljne količine sortnog sjemena kukuruza (Pioneer, BC, OSSK, KWS), jarog ječma, zobi, soje, suncokreta, šećerne repe, djetelinsko-travnih smjesa, lucerke, te sjemena povrća.

Kao ilustraciju kretanja cijena sjemenske robe donosimo cjenik Poljoprivrednog instituta Osijek, kao najvećeg dorađivača i kreatora sortnog sjemena u Županiji (tablica 3 i 4).

Tablica 3. Cijene sjemenske robe Poljoprivrednog instituta Osijek (Cijena u kunama s PDV-om)

Sjeme	Količina	Cijena
Sjeme soje	1 kg	8,60kn
Sjeme jarog graška	1 kg	6,50 kn
Sjeme lucerne	1 kg	50,00 kn
Jari ječam	1 kg	3,50 kn

Izvor podataka: Poljoprivredni institut Osijek

Obrada podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Tablica 4. Cjenik OS hibrida kukuruza (Cijena u kunama s PDV-a)

PAKIRANJE OD 25.000 ZRNA			
Cjenovna grupa	FAO Grupa	Hibrid	Cijena (Kn/25 MK)
I.	400	Drava 404 + Gaucho	335,00
	400	OS 499	
	600	OSSK 617	
Sjeme hibrida Drava 404 u akciji je dodatnog tretmana insekticidom Gaucho gratis, do isteka zaliha			
II.	300	OS 430 + Gaucho	300,00
	400	Tvrtko 303	
Sjeme hibrida OS 430 u akciji je dodatnog tretmana insekticidom Gaucho gratis, do isteka zaliha			
III.	400	OSSK 444	280,00
	500	OSSK552	

Izvor podataka: Poljoprivredni institut Osijek

Obrada podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Sjetvom deklariranog sjemena postižu se veći prinosi i sprječava se širenje bolesti.

3.2. Tržište mineralnim gnojivom

Tvornica gnojiva "Petrokemija" d.d. Kutina zbog redovnog remonta nije radila u siječnju 2013. godine, ali će "Petrokemija" d.d. Kutina osigurati dovoljnu količinu mineralnih gnojiva za proljetnu sjetvu i prihranu jesenskih kultura.

Radi povećanja troškova proizvodnje (poskupljenja plina i ostalih energenata te porasta cijene sirovina na svjetskom tržištu) došlo je do povećanja cijene mineralnih gnojiva. Novi cjenik primjenjuje se od 1. studenoga 2012. godine.

U odnosu na proljetnu sjetvu 2012. godine jedino je cijena nekih kompleksnih gnojiva ostala ista (NPK 7-14-21+24SO₃; NPK 7-20-30; NPK 5-15-30 te NPK 5-15-30 s mikrohranivima), dok su ostala gnojiva poskupjela u rasponu od 4,8-9,1%.

U tablici 5. prikazane su cijene mineralnih gnojiva u "Petrokemiji" d.d. na dan 1. studenoga 2012. godine.

Tablica 5. Cjenik mineralnih gnojiva

Asortiman	Proizvođačka cijena	PDV 25%	Prodajna cijena kn/t	Poskupljenje u odnosu na proljeće 2012.
UREA 46 % N	3.532,47	883,12	4.415,59	9,0%
KAN N 27% +4,8 % MgO	2.319,40	579,85	2.899,25	4,8%
UAN 30% tekući	2.318,23	579,56	2.897,79	9,1%

NPK GNOJIVA				
13 -10 - 12 + 4 MgO	2.772,50	693,13	3.465,63	9,1%
15 - 15 - 15	3.469,50	867,37	4.336,87	0%
8-16-24 (MgO)	3.821,58	955,40	4.776,98	0%
7 -14 - 21 (SO ₃)	4.295,50	1.073,88	5.369,38	0%
7 - 20 - 30	4.338,79	1.084,70	5.423,49	0%
20 - 10-10	3.166,36	791,59	3.957,95	4,8%
5 - 15 - 30	3.768,74	942,18	4.710,92	0%
5 - 15 - 30 s mikrohranivima(bor)	3.837,62	959,40	4.797,02	0%

Izvor podataka: Petrokemija d.d. Kutina

Obrada podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

4. UVJETI UGOVARANJA PROIZVODNJE RATARSKIH KULTURA

4.1. Jari pivarski ječam

Slavonija slad d.o.o. Nova Gradiška jedina je tvrtka u Republici Hrvatskoj koja proizvodi pivarski slad, te za potrebe jednogodišnje proizvodnje s domaćim proizvođačima ugovara proizvodnju pivarskog ječma te planira ugovoriti proizvodnju pivarskog ječma na oko 1.000 ha.

Slavonija slad d.o.o. kreditira beskamatno kvalitetno deklarirano sjeme najboljih pivarskih sorti (2,9 kn/kg + PDV), te zaštitna sredstva, dok kamata za kreditiranje mineralnih gnojiva iznosi 1% mjesečno.

Cijena jarog pivarskog ječma prema ugovoru za 2013. godinu bazira se na ovogodišnjoj cijeni pšenice prema TISUP-u, uvećanoj za 20% i PDV, za ječam koji odgovara međunarodnim normama kvalitete. Troškovi prijevoza do silosa u Novoj Gradišci iznose 80 kn/t.

4.2. Šećerna repa

Na području Osječko-baranjske županije sjetvu šećerne repe ugovaraju sve tri hrvatske šećerane, te se ona prosječno sije na 12.000 ha.

Tvornica šećera Osijek planira za proljetnu sjetvu 2013. ugovoriti proizvodnju šećerne repe na 7.500 hektara. Poljoprivrednim proizvođačima koji ugovore proizvodnju Tvornica osigurava sjeme šećerne repe, mineralna gnojiva i zaštitna sredstva. Otkupna cijena šećerne repe još nije poznata.

4.3. Suncokret

Tvornica ulja Čepin planira ovog proljeća ugovoriti sjetvu suncokreta na što više površina te su spremni ugovoriti proizvodnju sa svim proizvođačima koji iskažu interes za sjetvu suncokreta.

Proizvodnju suncokreta će kreditirati s 3.400,00 kn/ha (bez PDV-a). Beskamatno će kreditirati sjeme i sredstva za zaštitu, a mineralno gnojivo s godišnjom kamatom od 9,9%. Suncokret će se otkupljivati po tržišnim uvjetima koji budu u vrijeme žetve.

4.4. Soja

Na području Osječko-baranjske županije proizvodnju zrna soje uglavnom ugovara Agrokor d.d. Zagreb koji ima već razgranatu mrežu proizvođača s kojima ima dugogodišnju suradnju, a kreditirat će proizvođače s kojima ugovori proizvodnju s 3.500,00 kn/ha (bez PDV-a).

Proizvodnju soje će ugovarati i Žito d.o.o., Granolio d.d., Osatina grupa d.o.o. i Fermopromet d.o.o. Granolio d.d. će repromaterijal za ugovorenu sjetvu soje (sjeme, mineralno gnojivo, zaštitna sredstva) kreditirati s 4.500,00 kn/ha. Otkupna cijena bit će tržišna u vrijeme žetve, a površine za ugovaranje sjetve soje nisu ograničene. Iako površine za ugovaranje sjetve soje nisu ograničene za sada ne postoji osobiti interes proizvođača za sjetvu, jer su zbog prošlogodišnje suše prinosi zrna soje bili vrlo niski.

5. ZAKLJUČAK

U Osječko-baranjskoj županiji proljetna sjetva obaviti će se na 126.200 ha, što je nešto manje nego u proljetnoj sjetvi 2012. godine kada je zasijano 130.000 ha. S obzirom na uvjete koji vladaju na tržištu, u odnosu na prošlu godinu kukuruz, šećerna repa i suncokret će biti zasijani na nivou prošle godine, dok će se soje zasijati nešto manje nego prošle godine (2.000 ha manje).

U odnosu na proljetnu sjetvu 2012. godine došlo je do povećanja cijena mineralnih gnojiva, zaštitnih sredstava i goriva. Državni poticaji za jesensku sjetvu 2011. godine i proljetnu sjetvu 2012. godine nisu isplaćeni, a prema važećem Pravilniku, osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini, proizvodno vezana plaćanja u biljnoj proizvodnji, potpora za ekološku i integriranu proizvodnju i potpora za područja s težim uvjetima gospodarenja isplaćuje se do 30. lipnja iduće godine.

Prema već ranije najavljenom, Ministarstvo poljoprivrede u ožujku 2013. godine poljoprivrednicima je isplatilo 50% poticaja u novcu, dok ostalih 50% poticaja treba biti isplaćeno u obliku vaučera za repromaterijal kako bi se poljoprivrednici što bolje mogli pripremiti za proljetnu sjetvu. Onim poljoprivrednicima koji ne prihvate isplatu u vaučerima ostatak od 50% poticaja isplatit će se u novcu do 30. lipnja 2013. godine. Kod većine banaka zbog financijske krize je smanjen plasman kredita, osobito za poljoprivrednu proizvodnju, te su zbog uskraćivanja kreditnih sredstava mnogi poljoprivredni proizvođači prisiljeni uzimati repromaterijal od organizatora proizvodnje po nepovoljnijim uvjetima nego što bi ostvarili na tržištu. Također zbog visoke cijene mineralnih gnojiva moglo bi doći do smanjene gnojidbe, što će se odraziti na smanjene uroda.

Prema bilanci poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj vidljivo je da Republika Hrvatska u većem dijelu poljoprivredne proizvodnje ima manjak poljoprivrednih proizvoda (osim pšenice i kukuruza) što utječe na veliki uvoz poljoprivrednih proizvoda. S obzirom na potrebe prehrambene i mesne industrije potrebno je izvršiti korekciju sjetvenih površina, te više poticati proizvodnju kultura koje ne zadovoljavaju potrebe Republike Hrvatske i čija je proizvodnja profitabilnija (soja, suncokret, uljana repica).